

PUHEENJOHTAJALTA

Koskelaisten sukuseuran edellinen puheenjohtaja Heikki Koskelainen esitti välillä huoltaan toimintamme jatkosta, koska omakohtaisia kokemuksia Karjalassa asumisesta omaava sukupolvi on pienentynyt. Sukuseuramme alkuperäinen tarkoitushan oli pitää yhteyttä evakkoon joutuneiden sukulaisten kesken.

Edellisessä lehdessä totesin, että sukuseuramme oli siirtynyt uuteen aikaan: uuden johtokuntamme jäsenistä kenelläkään ei ole omakohtaisia evakkokokemuksia. Sukuseuramme perustajan ja kunniapuheenjohtaja Hannu Koskelaisen poismeno aiemmin tänä vuonna viimeistään vahvisti sen, että uusi aika on alkanut.

Haasteenamme on nyt karjalaisen perintömme ja kulttuurin välittäminen eteenpäin. Iloksemme olemme todenneet, että kiinnostusta omiin juuriin löytyy, minkä osoitti esimerkiksi viime kesän sukuseuran matkamme.

Tämän lehden pääteemana onkin kotiseutumatkan anti, se mikä merkitys meille nuoremmille

vanhempiemme ja isovanhempiemme juurilla oman identiteettimme kannalta on. Noora Laitisen kirjoittama juttu on hieno esimerkki siitä, että nyt Viipurin matkojen käsitys on käynyt selväksi. Lapsena kun hän ihmetteli “miksi ajoimme bussilla keskelle metsää katselemaan paikkoja”. Lehteen onkin toivottu enemmän kirjoituksia nuoremmista Koskelaisista. Otamme mielellämme vastaan juttujanne.

Tulevana vuonna on vuorossa sukukokous ja -juhla. Alustavasti aikatauluksi on suunniteltu elokuun viimeistä lauantaita, 24.8.2013, paikka Porvoo tai lähiseutu. Lähetämme teille kutsun loppukeväällä. Tässä lehdessä on tietoa Vahvialaseuran toimintakauden 2012-2013 tapahtumista. Näemme siis ensi vuoden tilaisuuksissa!

Toivotan teille Koskelaisten sukuseuran johtokunnan puolesta oikein hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta!

Anu-Leena Koskelainen

Kansikuva:

Viipurin Vanhan tuomiokirkon rauniot sekä rapistunut kellotorni

Hannu Koskelainen 1926 - 2012 in memoriam

Viime vuoden marraskuussa vietettiin Hannun 85-vuotispäiviä lähinnä sukulaisten kesken iloisen tunnelman merkeissä. Ei kestänyt kuitenkaan kuin muutama kuukausi siitä, kun meidät saavutti suruviesti hänen kuolemastaan.

Hannu toimi Porvoon alueella mm. silloisen maalaiskunnan valtuustossa 31 vuotta, Uudenmaan ammatillisen oppilaitoksen johtokunnan jäsenenä 33 vuotta ja Porvoon karjalaisten johtokunnassa 10 vuotta. Luottamustehtävien lista on pitkä. Hannun monipuolista lahjakkuutta kuvaa hänen kymmenvuotinen uransa Uusimaa-lehden toimit-tajana 1950-60 -luvulla ennen ryhtymistään hyvin menestyneeksi puutarhayrittäjäksi sekä vuoteen 1993 saakka Piha-Center-myymälän pitäjäksi.

Me muistamme Hannun tietenkin myös säveltäjänä ja yhdeksän kirjan tekijänä. Kirjoista ehkä mielenkiintoisin on hänen viimeisensä, v. 2010 julkaistu muistelmateos *Miehen tie*. Siinä Hannu kuvaa sukuaan, kasvun vuosiaan, sota-aikaa ja kotiutumista Porvoon seudulle. Kirjasta käy ilmi, että hän todellakin on ollut monessa mukana.

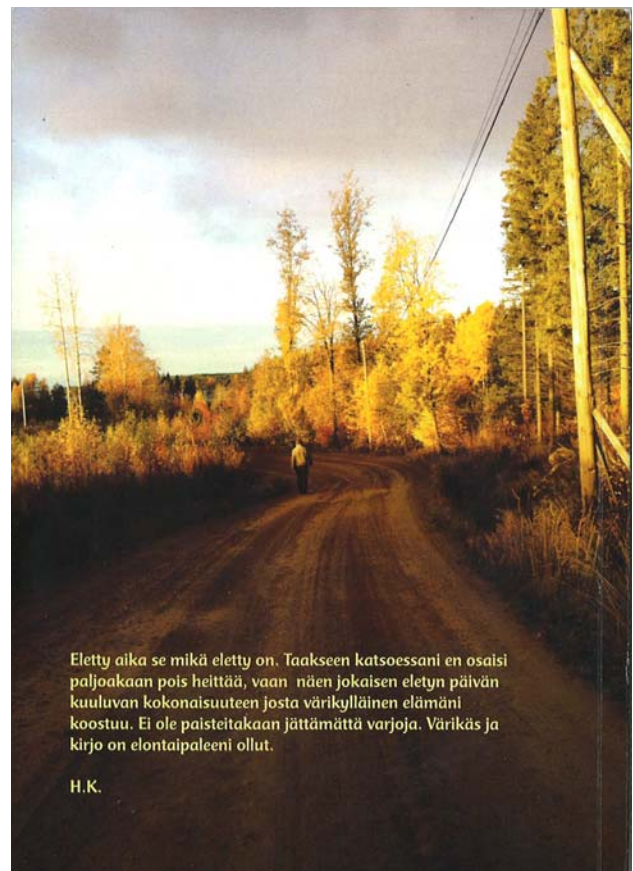
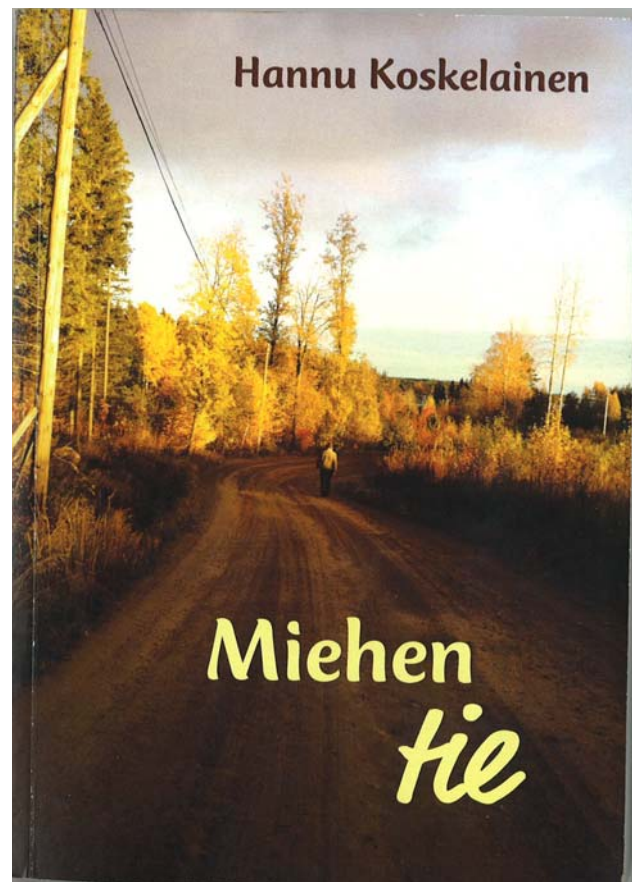
Hannu alkoi 1980-luvun alussa myös säveltää; nopeassa tahdissa syntyivät 1980-luvulla sävellykset Tervajoen rannalla, Karjala-valsse ja monet muut, joita on Teostossa kaikkiaan 25 kappaletta. Hannun kirja-sarjasta merkittävimmät olivat *Miehen Tien* lisäksi ehkä synnyinseutua kuvaava Tervajoki (1988), *Evakko-pojan kujanjuoksu* (2000) sekä *Taistelut Tervajoen rannoista* (2008).

Meille Koskelaisille Hannu oli erityisen tärkeä; sukuseuran perustaja ja sen ensimmäinen puheenjohtaja 17 vuoden ajan. Hän huolehti kokouksista ja illanvietoista ja perusti myös lehtemme.

Yhteiskunnallisista ansioistaan hänet palkittiin mm. Karjalan Liiton kultaisella ansiomerkillä, Suomen Leijonan ritarimerkillä, Rintamaveteraanien kunniaristillä ja Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkillä.

Hänen muistonsa elää.

Heikki Koskelainen

Koskelaisten kotiseutumatka 25.-26.8.2012

Perinteinen, joka toinen vuosi tehtävä kotiseutumatka oli toista kertaa kaksipäiväinen. Päivän matkalla oli aina tuntunut siltä, että paljon jäi näkemättä. Tällä kertaa mukana oli bussin täysi sukuseuralaisia, ilahduttavan paljon nuoria oli lähtenyt mukaan.

Matkaan lähdimme aamutuimaan lauantaina. Rajanylitys sujui suhteellisen joutuisasti ja matka kohti Viipuria jatkui perinteisesti Tervajoen kautta. Kansakoulussa on ollut useamman vuoden säppi ovelta. Muistelimme niitä kertoja, jolloin olemme siellä käyneet johtajaa, opettajia ja koululaisia tervehtimässä koulun ollessa vielä toiminnassa. Viipuriin päästiin aikataulussa. Lounas nautittiin hotelli Viipurin ravintolassa ennen majoittautumista hotelli Druzhbaan.

Kuten viime kerrallakin, osa matkalaisista jäi Viipuriin katsomaan kaupungin muuttumista, muut lähtivät Vahvialaan. Koskelan koski ja sen kallioon piikattu sukuvaakunamme sykehdyttivät kerta toisensa jälkeen. Kierrosten jälkeen illallinen oli hotellimme ravintolassa.

Sunnuntai alkoi paikallisen oppaan johdolla kiertokierroksella ja kävelykiertueella. Nähtävyyksien lisäksi kävimme pellavatehtaan myymälässä, jossa monille tarttui mukaan tuliaisia. Matkan kruunasi ennen kotiinpäin lähtöä lounas Pyöreässä Tornissa ja ostokset kauppahallissa.

Kaiken kaikkiaan matka oli oikein onnistunut. Huomasimme, että Viipuria on kohennettu ja taloja kunnostettu 2000 -luvun lopusta alkaen. Varsinkin keskusta ei ole enää niin toivottoman näköinen kuin aiemmin, vaikka paljon on vielä tehtävää. Viipurin kirjastoon emme taaskaan päässeet, koska se oli remontissa. Toivottavasti näemme senkin vielä kunnostettuna entiseen loistoonsa. Vielä jäi siis näettävää ja koettavaa seuraavalle kerralle!

Anu-Leena Koskelainen

ILTAPÄIVÄ KOSKELASSA 25.8.2012

Reissu Koskelaisten sukuseuran kanssa koti-Suomesta Viipuriin meni sujuvasti. Laukut vietiin hotelli Drusban huoneisiin ja ehdittiin aurinkoisella terassilla nauttia virvokkeet ennenkuin linja-auto jatkoi matkaa Rauhamaan hautausmaan kautta Koskelaan. Osa porukastamme jäi Viipuriin tutustumaan, mutta ilokseni suurin osa tuli Koskelaan.

Ensimmäinen pysähdyspaikka oli hautausmaa. Parkkipaikalla olikin jo "metsämarket" odottamassa - farmari-auton takapaksi oli täynnä myytävää: kuohuviiniä, votkaa, olutta, tupakkaa ja alueen kartoja. Kauppahan kävi vilkkaana, kun porukamme purkautui bussista. Myyjä vaikutti tyytyväiseltä.

Kävelimme venäläisen hautausmaan poikki, muovikukkien ja valokuvien varustettujen hautojen ohi, "omalle" aidatulle alueelle. Yhdessä sukuseuran sihteeri-rahastoinhoitaja Vuokko Mäen kanssa laskimme ruukku-krysanteemit sankarivainajien muistomerkillä sekä Karjalaan jääneiden muistomerkillä. Havuseppele Järvenpään kyläläisiltä olikin jo haudalla.

Kunnioitimme sukuseuran perustajajäsenen Hannu Koskelaisen poismenoa hiljaisella hetkellä.

Kävelimme vielä kirkonmäelle katsastamaan paikkoja. Kirkon paikalla oli puinen muistolaatta sekä puinen risti. Mustikoita oli vielä paljon mäellä, muuten alue on aika metsittynyt.

Jatkoimme matkaa Koskelaan. Kaksi matkailustamme tosin ehti jo hävitä tällä välillä - Koskelaisen Hannu mersullaan oli "napannut" daamit kyytiin ja kuskannut Sipilään. Hannulla on jatkuva viisumi - käy kuulemma viikottain alueella.

Matkalla ehdin vielä lukemaan "yleisön pyynnöstä" runon, joka löytyi tätini kirjasta Koskelaa vanhoissa kuvissa. Mukaelma on Meeri Tuokko-Mansikan runosta.

MUISTA NYT TÄÄ KO SIE LÄHET KÄYMÄÄ SIEL

Nyt ko sie määät Koskelaa
nii kussu sie kansais kulkemaa,
enne meitä siel eläneitä,
nurme alle jo nukkuneita.

Kassele sit heijä kerallaa
sitä rakastettuu Koskelaa.
Kiittele ilost ja ikäväst,
jok ainovast ystäväst.

Supise suopursuloil
kalkata katajapensaikoil,
ko sie siel kuleksit kujasil
Röpäkkörouva seutuivil.

Heitä sukkas pello aijal
istu sen enstise savikulpa laijal,
huuhtelev koskes naamajas,
lijoittelev välil sit jalkojas.

Kahlaa pitkäs heinikos,
levähtelev lepikos.
Ota pien kivi keralleis
onnetuojaks itelleis.
Se on helppo keral kantaa,
jos kaihomiel siul millo kättä antaa.

Koskelassa pysäköimme linja-auton sillan toiselle puolelle. Kuski kävi etukäteen katsomassa sillan rakenteita ja teki arvion, että se kestää. Meitä matkustajia arvelutti, silta näytti hepposelta... Väki erkani sitten, kukin mihinkin suuntaan. Sisko jäi perheineen Yljoen kallioille ja koskelle, mutta minua kiinnosti Sinkkalan kellari! Mieheni lähti mukaan, pari muuta ja Sinkkalan porukka oppaaksi.

Kävelimme hiekkatietä eteenpäin. Tie muuttui ruohoisemmaksi ja onneksi oli oppaat mukana. Kellari löytyi tien vasemmalta puolelta mahtavan suuren kuusen alta. Kellarin oven takaa avautuikin mahdottoman iso, seisomakorkeuden omaava kylmetyslaitos. Seinän kivet olivat isoja ja säilyneet hyvin. Lämpimänä elokuun päivänä kellari oli tosi kylmä, iso varjostava kuusi varmaan edesauttoi asiaa. Kellari on niin hyvässä piilossa, ettei Veli Venäläinen ole sitä sieltä löytänyt, muutenhan kivet olisi kärrätty jo pois.

Seuramme sihteeri-/rahastonhoit. Vuokko Mäki Sinkkalan maakellarissa

Sinkkalan pihamaalla levättiin hetki ja talon suku tarjosi meille kuplivaa. Henrikssonin Juha lähti etsimään Kissakiveä ja me mieheni kanssa jatkoimme Ylijoelle takaisin ihmettelemään. Matkalla takaisin tapasimme väkeä, jotka olivat kaivaneet kasvillisuutta omista vanhoista pihapiireistä ja viemässä kasveja kotiinsa Suomeen. Ylijoen pihapiiri oli täysin viillintynyt, jättiputket rehottivat. Navetan kivijalka ja kellarin kivet näkyivät paikalla paikoin. Patakivi sillan vieressä oli kuitenkin samalla paikalla kuin aina ennenkin. Ja koskessa virtasi vesi.

Porukka palasi kiltisti linja-autolle sovittuna aikana ja paluumatka Viipuriin, karjalaisten kaupunkiin alkoi. Kuulumisia kotipaikoista vaihdettiin ja kaikki vaikuttivat tyytyväisiltä kotiseuturetteen.

Päivi Heimola

Täällä oli hyvä elellä

Alkukesästä, juuri kun olin kotiutunut Italiasta kesäksi Suomeen, äitini ilmoitti lähtevänsä elokuussa isäni kanssa Koskelaisten sukuseuran matkalle Viipuriin. Ajankohtaa tai matkan sisältöä sen enempää selvittämättä, kutsuin itseni mukaan matkalle. Viimeisestä Viipurin-matkastani oli kulunut jo viisitoista vuotta; olin silloin kymmenvuotias. Muistoni vuosientakaisesta matkasta rajoittuvat sinä kesänä kipsattuun käteeni ja isotätiini Kepaan, joka humpsautti ennätysnopeasti Koskelan koskeen ja minä, uimahimoinen kipsikäsi, seurasin kateellisena vierestä. Muistan pitkän bussimatkan, jonka varrella laulettiin ja pillimehut, joita sain kunnian jakaa matkaseuralaisille. Muistan Viipurin ruuhkaisen torin ja sen lukuisat levykauppiat, jotka halusivat myydä uusimmat kopionsa juuri minulle (levyhankintoja tehtiin myös kaverille). Muistan lasiset koriste-eläimet, joita keräilimme ja jotka edelleen lojuvat jossakin laatikon pohjalla.

Tällä hetkellä asun Roomassa, jossa opiskelen yliopistossa esittävien taiteiden tieteitä. Valtaosa opinnoistani liittyy teatteriin ja sen historiaan, mutta sen lisäksi opintoihini kuuluu myös kursseja taidehistoriasta kirjallisuustieteisiin. Kiinnostukseni ulkomaita kohtaan heräsi jo teini-iässä, jolloin päätin, että lähtisin vaihto-oppilaaksi heti kun ikää olisi tarpeeksi. Määränpäällä ei ollut niinkään väliä, toivoin Ranskaa ja Espanjaa, mutta päädyin Italiaan. Vaihto-oppilasvuosi oli vain ensimmäinen tulevastani, enkä vielä tiedä, minne matkani jatkuu, kun opintoni Roomassa päättyvät.

Ulkomailla asuessa merkitys omista juurista vahvistuu. On tärkeä tietää ja tuntea, että on jostakin kotoisin. Arvostan suomalaisuuttani paljon. Kotimaan huonot ja hyvät asiat on helppo nähdä "kuplan" ulkopuolelta. Ulkomailla asuessa havahtuu herkästi pohtimaan omaa sukuhistoriaa.

Mistä minä, vanhempani ja isovanhempani tulemme? Miksi olemme sellaisia kuin olemme? Kuinka paljon asuinpaikka vaikuttaa ihmiseen? Näitä ja muita mietteitä lähdin selvittämään mummoni kotipitäjään.

Koskelaisten-sukuseuran Viipurin matkan ensimmäisenä iltana pieni porukka meitä kokoontui matkakumppanimme hotellihuoneeseen siemaimaan lasilliset kuplivaa ja pohtimaan maailman menoa. Puhuimme muun muassa siitä, miten erilaista poismuuttoa on olemassa.; vapaaehtoista ja pakollista. Ulkomailla on helppo asua pidempäänkin, kun tietää, että aina pääsee takaisin "kotiin". On helppo lentää kun tietää, että pesä on aina olemassa. On koti ja rauha. Täysin erilaista on poismuutto silloin, kun se tehdään pakosta, eikä takaisin voi palata. Silloin kyse on kodin, turvan ja pesän menettämisestä.

Vanhoissa kotikylissä vieraillessa monilla meistä oli herkkä ja tunteikas olo. Sitä kuvailemaan ei tarvittu sanoja, sillä tunsimme varmasti kaikki samoin. Palaa kurkusta huuhdottiin alas bussia seuranneen farmariauton takakontista ostetulla venäläisellä kuohuviinillä. Meitä toisilleen osittain tuntemattomia ihmisiä yhdisti samat juuret. Lapsuudessani en täysin ymmärtänyt, miksi ajoimme bussilla keskelle metsää katselemaan paikkoja, jotka näyttivät aivan samalta kuin kotona.

Vuosien varrella kyseisten Viipurin matkojen tarkoitus oli käynyt selväksi ja olen iloinen siitä, että palasin uudestaan kokemaan ja näkemään nuo paikat nuoren aikuisen silmin. Viipurin tori oli rauhoittunut viimekertaisesta ja levykauppiaatkin olivat kaikonneet. Lasisia koriste-eläimiä ei näkynyt enää missään. Jäljellä oli vain muutama hassu koju niistä lukuisista, jotka muistan. Koskela puolestaan oli täysin samanlainen kuin muistikuvissani. Mikään ei ollut muuttunut. Hiekkatien varrelta löytyi se sama tuttu silta, koski ja aurinko, kuin viisitoista vuotta sitten.

Koskelaan saavuttaessa kukin matkaseurueestamme lähti kohti omaa kotitilaansa. Me jäimme istuskelemaan kalliolle aivan mummoni kotitalon edustalle. Istuskelin sileällä kalliolla ja katselin alas koskelle. Mietin, miten kosken kuohuminen oli kuulunut mummoni kotiympäristön hallitseviin ääniin. Kuohunta kuului varmasti sisälle asti, jos ikkunaa piti auki. Kävelin sillan yli katsomaan, miltä toisella puolella näytti. Elokuun kuuma aurinko ja häikäisevän kaunis maalaismaisema peltoineen rauhoitti. Myös lapsuuden muistoissa täällä paistoi aurinko. Tuli turvallinen ja tuttu olo. Täällä oli varmasti hyvä elellä, totesi myöhemmin eräs matkaseurueestamme.

Noora Laitinen

Seikkailulla Viipurissa

- vanhankaupungin ainutlaatuinen arkkitehtuuri pian menneisyyttä?

Koskelaisten sukuseuran Viipurin-matkan aikana kävimme Heikki Koskelaisen kanssa kauppahallin tarjonnan tutkittuamme pienellä kävelyllä katsomassa vanhaa kaupunkia, eli Linnoituksen kaupunginosaa.

Viipurin vanha Suomi-Ruotsi-Venäjä-Saksa -perintö on ainutlaatuinen. Katsokaapa vaikka arkkitehtuuria. Täällä ovat kaikki epookit alkaen vuodesta 1300 edustettuina. Turhaan ei Viipuria kutsuta Suomen “Suomen parhaiten säilyneeksi kaupungiksi”.

Säälittävän poikkeuksen tekee rakennus osoitteessa Linnankatu 11, nimeltään Domus, joka tuli meitä ensimmäisenä vastaan. Arkkitehti Karl Hård af Segerstadin suunnittelema kivitalo oli valmistuessaan vuonna 1904 Viipurin hienoin, siinä oli mm. tyylikkäätt kattorelieffit, valurautaiset ristikot sekä upeat kakluunit, joita oli talossa tiettävästi yli 60 kappaletta

Segerstad syntyi Helsingissä 1873, toimi 1901–1907 Viipurin lääninrakennuskonttorissa, Helsingin kaupunginarkkitehtina 1907–1921, jolloin hän suunnitteli mm. Kallion kirjaston 1909–1912. Segerstadin suunnittelemissa rakennuksista kaikkein tunnetuin on kuitenkin Viipurin kauppahalli.

Domus oli komea viisikerroksinen asuin- ja liikerakennus, jossa oli useampi viipurilaisille tuttu liike. Ensimmäisessä kerroksessa oli Hovingin perheen suosittu kirjakauppa (Victor Hoving oli tunnettu myös Akateemisen Kirjakaupan omistajana), Wintersin lelu- ja Valion maitomyymälä ja

Hilma Rouvisen erikoiskorsettiliike, joka toimi vielä sotien jälkeen Helsingin Töölössä. Talosta löytyi myös Trustivapaa Bensiini Oy, eli TB huoltoasemaketjun edelläkävijän Viipurin konttori. Talossa on ilmeisesti ollut myös sauna tai vastaava: katutason yhden portin yläpuolella hohtavat vielä himmeästi kullatut kirjaimet “Kylpy – Bad”.

Talo sai vähäisiä vaurioita sodan aikana, mutta erittäin huonokuntoisena se jäi kuitenkin tyhjilleen vuodesta 1988. Siellä aikaansa viettivät sen jälkeen muun muassa Viipurin asunnottomat. Kukaan ei vastannut 20 vuotta tyhjiään olleen talon kunnossa pidosta, ja näin ollen kesällä 2009 talossa syttyi kohtalokas tulipalo.

Linnankadulta oli vain muutama askel vanhan tuomiokirkon kellotornille, jota lähdimme seuraavaksi katsomaan. Edellisenä päivänä oli näet näytännyt siltä, että tornissa oli ihmisiä. Ehkä mekin pääsisimme kipuamaan sinne? Tornin juurella oli pieni, puinen ovi. Sitä vartioi lihava, lievässä humalassa oleva venäläinen “manageri”, joka vaati meiltä 100 ruplaa päästääkseen meidät sisään. Ensin hän piti Heikille ja minulle venäjäksi ankaran luennon, jossa ilmeisesti kiellettiin ja varoitettiin niin yhdestä kuin toisesta. Tornissa oli puiset portaat, jotka kohosivat pimeyteen, ja jotka kapenivat huolestuttavasti. Viimeiset metrit olivat pelkkää tikaspuuta. Palkkioksi saimme tornin huipulta upean näköalan – koko kaupunki oli jalkojemme alla! Alas tullessamme tornin vartija paiskasi oven kiinni ja pani sen lukkoon, vaikka joitakin muita kiinnostuneita seisojia odottamassa vuoroaan.

Ikävä asia oli se, että myös kellotorni on huonossa kunnossa ja se kaipaisi pikaisesti huolenpitoa. Toisaalta – ihmeitä voi tapahtua. Esimerkiksi Weckroothin palatsilla oli miltei samanlainen kohtalo kuin Domuksella, ennen kuin se entisöitiin: Tyhjä raunio, kaatopaikka sekä lopulta tulipalon tuhoamana. Nyt se seisoo entisessä loistossaan vanhan raatihuoneentorin laidalla, sekä vanhojen että uusien viipurilaisten ihailtavana.

Henri Malvet

Koskelaiset runolaulajina

Suomen Kansan Vanhat Runot (SKVR) on Suomen historian laajimpia julkaisuhankkeita. Vuosina 1908–48 julkaistiin 34-osainen kansanrunoja tai oikeammin sanottuna kansanlaulujen runoja sisältävä teossarja. Se sisältää 85 000 runoa, joissa on yhteensä 1 270 000 runosäettä. Tämä maailman suurimmaksi laulukirjaksikin kutsuttu teossarja on jo muutaman vuoden ollut sähköisessä muodossa Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran nettisivuilla, jossa se on kätevästi kaikkien ulottuvilla. Hakulomakkeeseen voi laittaa haluamiaan hakukriteerejä ja etsiä esim. omalta kotiseudulta tallennettuja runoja. Hakusanalla *Koskelainen* tulee tulokseksi yhdeksän Vihtori Alavan Viipurin pitäjässä vuonna 1890 tallentamaa runoa.

Kuusi laulua Alavalle esitti 66-vuotias vanha emäntä Piatta Koskelainen. Nuorempi emäntä, 27-vuotias Leena Koskelainen ja 44-vuotias Anna Koskelainen lauloivat kumpikin 2 laulua. Piatta ja Leena asuivat Vahvialan kylässä ja Anna Koskelan kylässä. Vahviala on SKVR:ssä mainittu nimellä Vahvela. Muita tietoja laulajista ei ole kirjattu.

Suurin osa Koskelaisten esittämistä lauluista on joko kehtolauluja tai lasten viihdytyslauluja. Tällaisen lasten ketjurunon esitti Leena Koskelainen (SKVR XIII₂ 6486).

Hiiri juoksi hipsutteli,
Meren rannat rapsutteli
Pieni kelkkainen perässä,
Pieni kirves kelkkaisessa.
Mihins mänet, hiiri parka?
Saunapuita pilkkomaan.
A kun puu putuaa päälle?

A hään sanonoo:

Minä juoksen juuren alla.
A kun tuli polttaa?
A mie voitelen voikkosella.
Mistäs hiiri voita saap’?
Vanhan ämmän vakkaisesta
Valkian vasikan kuppeesta.
Mie juoksen juuren alle.
A kun nälkä näppäsöö?
A mie haukkaan haavan kuorta.
A kun vatsas’ turpovaa?

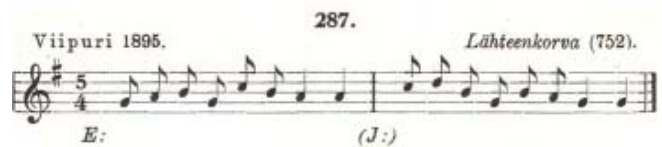
Hää voitelloo sit voin keralla.

Mistä hiiri voita saap’
Nuoren lehmän nännäsestä
Vanhan ämmän pyttysestä.

Eppistä runoa edustaa lyhyt pätkä Marian virttä. Runon tarina on Jeesuksen syntymän kansanomaisen versio. Siinä Maria tulee raskaaksi syötyään puolukan ja lopulta synnyttää talliin pojan. Pitkästä runosta Piatta on laulanut viisi säettä runon alkua (SKVR XIII₁ 767).

Mansikka mäellä huutaa:
Tule, neito, noppimaan,
Punaposki poimimaan,
Ennenkun etana syöp’,
Ja musta mato mustentaa!

Koska runonkerääjien kiinnostuksen kohteena olivat laulujen runot, on vaikea sanoa millaisella sävelmällä Piatta edellisen laulunpätkän esitti. Myös sävelmiä kerättiin, mutta niiden tallentamisesta vastasivat yleensä eri henkilöt kuin runonkeruusta. Viipurin seudulla sävelmäkeruuta harrastettiin varsin vähän verrattuna esim. Vienan Karjalassa tai Raja-Karjalassa tehtyyn keruutyöhön. Sävelmiä on julkaistu kirjassa Karjalan Runosävelmät, joka on osa Suomen Kansan Sävelmiä -nimistä julkaisu-sarjaa. Tämäkin kokoelma on kätevästi käytettävissä netissä Suomen Kansan eSävelmät -nimisenä tietokantana. Hakusanalla Viipuri tulee tulokseksi yksi Karjalan Runosävelmistä löytyvä sävelmä (SuKaSä II 287.). Sen on A. Borenius -Lähteenkorva tallentanut Viipurista vuonna 1895 ja on tyypillinen viisi-iskuinen runolaulumelodia. Yleensä sävelmäkerääjät merkitsivät muistiin pari säettä laulun sanoja, mutta juuri tähän sävelmänytteeseen ei sanoja valitettavasti ole merkitty. Myöskään sävelmän esittäjästä ei ole tietoa. Kyseessä on kuitenkin runolaulumelodia, jolla voi laulaa mitä tahansa runolaulumittaista runoa. Mahdollisesti Piattakin on laulanut Marian virtensä tämänkaltaisella sävelmällä.

Näiden tietojen perusteella ei voi sanoa, että Koskelaiset olisivat mitään suurta runolaulajasukua. Mutta joka tapauksessa mielenkiintoista ja jollain tavalla myös liikuttavaa löytää itseensä ja sukuunsa liittyvää historiaa arkistojen valtavan suuresta aineistomassasta.

SKVR-tietokanta osoitteessa: <http://dbgw.finlit.fi/skvr/>
Suomen Kansan eSävelmät: <http://esavelmat.jyu.fi>

Maari Kallberg

VAHVIALAN YMPÄRISTÖSSÄ TEHTY SUURIA RAKENNUSHANKKEITA

Viime kesänä tein kaksikin matkaa Vahvialaan. Ensimmäinen linja-autolla Sipilään ja Rakkolaan. Toinen Pendolino -junalla Helsingistä Viipuriin. Ei voinut olla pistämättä merkillä niitä suuria infrastruktuurihankkeita, joita on tehty ja joilla tulee olemaan suuri merkitys Vahvialalle ja Viipurin alueelle yleensä.

Suurin hankkeista on North-Stream kaasuputkihankke Itämeren halki. Se kulkee Saarijärven pohjoispuolelta läheltä Rakkolaa ja kiertää Säkkijärven kirkonkylän laskeakseen mereen Säkkijärven Satamalahdessa eli Portovajan lahdessa.

Tämä 1224 kilometriä pitkä kaksoisputkilinja on suurin yhteys Venäjän laajojen kaasuesiintymien ja Euroopan unionin energiamarkkinoiden välillä. Toinen putkilinja otettiin virallisesti käyttöön nyt lokakuussa. Kaksoisputkijärjestelmä tarjoaa kapasiteetin, jolla voi kuljettaa jopa 55 miljardia kuutiometriä maakaasua vuodessa Venäjältä Euroopan unioniin ainakin 50 vuoden ajan. Nord Streamin ensimmäinen putkilinja aloitti kaasunsiirron Eurooppaan marraskuussa 2011. Tarvittavan tuontimäärän odotetaan kasvavan 516 miljardin kuutiometrin vuositason vuoteen 2030 mennessä. Nord Stream kattaa noin 25 prosenttia tästä kaasun lisätuonnin tarpeesta eli 20 ydinvoimalan kapasiteettia.

Kaasunsiirto käynnistettiin Satamalahden eli Portovajan läheisestä Gazpromin kompressoriaseman valvomosta. Kaasua voidaan nyt pumpata Euroopan kaasuverkostoon Itämeren halki ilman välikompressoitua. Kompressorit synnyttävät jopa 220 baarin paineen, mikä riittää kuljettamaan kaasun molemmissa putkilinjoissa 1224 kilometrin matkan Lubminiin Saksan Itämeren rannikolla. Työmaan jäljet kallioidessa Vahvialan kangasmetsässä eivät jää huomaamatta, onhan kumpikin putki halkaisijaltaan 1200mm ja vaatii leveän kaivannon.

Viime vuonna aloitettu Pendolino-junaliikenne Helsingistä Viipuriin ja Pietariin tuo Vahvialan muutaman tunnin päähän ja matka on mukavaa. Voin suositella. Junarata menee Vahvialan läpi kulkevan Hounijoen ja Rakkolanjoen vierellä joka näkyy junan ikkunasta. Junamatka Helsingistä Viipuriin kestää 2,5 h. Pendolino-junilla voidaan liikennöidä 30-40 % perinteisiä junia nopeammin, enimmillään 220 kilometriä tunnissa, Vahvialan kohdalla hiljemmin. Matkan nopeuttaminen on edellyttänyt ratainvestointeja kummallakin puolen rajaa, niin myös Vahvialassa. Uuden Pendoliinon nimeksi on annettu Allegro . Suomessa tullitarkastukset tehdään junassa Helsingin ja Vainikkalan välillä. Venäjällä tarkastukset tehdään Viipurin asemalla.

Jo muutaman vuoden käytössä ollut Viipurin ohitustie vie raskasta liikennettä pois Viipurin keskustasta. Sen alkupäähän on Tienhaarassa eli lähellä Vahvialaa ja kokonaispituus on 29 km. Nämä kaikki hankkeet ovat osa suurempia kokonaisuuksia Venäjän ja Euroopan välillä.

Hannes Sipiläinen

VAHVIALA-SEURA RY

TULEVIA TAPAHTUMIA 2013

13.4.2013 klo 10 - 15 Hyvinkään seurakuntasalissa, Hämeenkatu 16 "KOTISEUDUN KIRJOJEN PÄIVÄ". Tapahtumaa vietetään yhteistyössä Hyvinkään Karjala-seuran kanssa. Kirjojen päivänä esitellään uusi Vahvialan karttakirja ja kerrotaan pitäjän alueen eri- ja erilaisista osista kylärakenteineen. Mitä kyläkirjat kertovat? Katsellaan niitä; ehkä löytyy vastauksia kysymyksiin ja edullisia tarjouksiakin". Hyvinkään Karjala-seuran ohjelmaa. Tuotemyyntiä, arpajaiset,... klo 15-16 mahdollisuus tutustua Hyvinkään Karjala-seuran museoon, Kankurinkatu 4-6. Lounas, johon kuuluu kahvi, on klo 12.30. Lounasta varten pyydetään sitovat ilmoittautumiset viimeistään 9.4.2013: riitta.wallin@phnet.fi, puh. 050 4363 717.

HUHTI - TOUKOKUUSSA hautausmaaretki siivous- ja aidankorjaustalkoiden merkeissä. Tarkempi ajankohta myöhemmin. Tiedustelut Esko Käki puh. 0400 753908. Ilmoittautumiset 15.2.2013 mennessä.

14.-16.6.2013 KARJALAISET KESÄJUHLAT PORISSA

7.7.2013 VAHVIALA-JUHLA
Juhlapaikkana Ylämaan Nutikan lava. Lisää tiedotetaan lähempänä ajankohtaa.

TERVETULOA TAPAHTUMIIN!

SUKUTAPAAMINEN JA VUOSIKOKOUS

Joka toinen vuosi pidettävä sukuseuran kesätapaaminen ja vuosikokous pidetään Porvoon seudulla elokuun loppupuolella.

Tarkempi aika ja paikka ilmoitetaan myöhemmin

UUODEN 2013 JÄSENMAKSUT

Pyydämme maksamaan jäsenmaksut lehden liitteenä olevan ohjeen mukaisesti 1.3. mennessä.

Koskelaisen sukuseuran jäsenmaksu **12 •** ja vapaaehtoinen Karjalan Liiton jäsenmaksu **10 •**, mikä tilitetään ko. liitolle

Käytäthän viitenumeroa, jotta maksu kohdentuu oikealle henkilölle!

Koskelaiset

Vastaava toimittaja
Anu-Leena Koskelainen
anu-leena.koskelainen@nordea.com
050-385 3053

Taitto
Heli Järvenpää
heli.jarvenpaa@pp.inet.fi

Osoitteenmuutokset
Raija Putus
raija.putus@haikko.fi

Paino
Porvoon Offsetpaino Oy
info@offsetpaino.fi

Julkaisija
Koskelaisten sukuseura ry

Tilausmaksu 12 • sisältyy jäsenmaksuun
Karjalan Liiton jäsenmaksun kanssa 22 •

Pankkitili: IBAN: FI53 1262 3000 5185 35
BIC: NDEAFIHH